

*Грановська І.В.,
старший викладач кафедри фінансів, грошового обігу та кредиту,
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди*

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ

Анотація. У статті розглянуто теоретичні та практичні аспекти формування прожиткового мінімуму в Україні. Проаналізовано, як у європейських країнах встановлюється прожитковий мінімум з метою впровадження позитивного зарубіжного досвіду в українську економіку. Запропоновано змінити методику розрахунку прожиткового мінімуму з метою відповідності цього стандарту реальній вартості споживчого кошика.

Ключові слова: прожитковий мінімум, споживчий кошик, соціальні стандарти, соціальний захист, соціальні гарантії, нормативний метод, фінансове забезпечення.

Вступ та постановка проблеми. Забезпечення повноцінної діяльності домогосподарств та зростання добробуту населення є одним із найважливіших завдань у соціально-економічній сфері країни. Прожитковий мінімум є основним базовим державним соціальним стандартом розмір якого впливає на більшість соціальних гарантій та на розподіл і споживання матеріальних благ різними верствами населення. Враховуючи, що сьогодні в Україні, відбувається реформування системи соціального захисту що супроводжується змінами в організації, формах, принципах та методах фінансування в частині наближення їх до європейських стандартів, надзвичайно актуальним є розгляд теоретичних та практичних аспектів формування прожиткового мінімуму з урахуванням зарубіжного досвіду [1, с. 8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні проблеми методики формування прожиткового мінімуму сьогодні розглядає цілий ряд провідних вітчизняних і зарубіжних науковців таких, як Н. Баранова, О. Боков, І. Гнибіденко, О. Грішнова, Т. Кір'ян, С. Корецька, М. Мальований, Е. Лібанова, М. Небава, О. Пищуліна, М. Ружинський, В. Тропіна, Н. Теслюк, І. Чугунов та інших. Але не дивлячись на те, що протягом останніх років значно зросла увага до проблеми методики формування прожиткового мінімуму і, як наслідок, з'явилася велика кількість науково-теоретичних розробок із цієї проблематики, проте проблема пошуку оптимального методу застосування методики розрахунку прожиткового мінімуму й досі залишається невирішеною.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Трансформаційні процеси, що відбуваються в українському суспільстві, передбачають здійснення виваженої соціальної політики, яка б забезпечила високі стандарти життя та рівний доступ її громадян до суспільних благ та послуг. Оскільки прожитковий мінімум є основним державним соціальним стандартом, а в Україні переважна більшість населення проживає в умовах поглиблення майнової диференціації та соціальної незахищеності, виникає необхідність в розробці нових методик формування даного стандарту з урахуванням світового досвіду розвинутих країн. В Україні накопичено багато матеріалів щодо теоретичних та практичних аспектів

формування прожиткового мінімуму. При цьому системного дослідження зазначеного стандарту вітчизняними науковцями досі так і не було здійснено. Зазначене саме і обумовлює необхідність відповідного дослідження.

Метою статті є аналіз теоретичних та практичних аспектів формування прожиткового мінімуму з урахуванням позитивного закордонного досвіду за для впровадження його в українську економіку.

Результати дослідження. В економічній науці прожитковий мінімум розглядається в декількох аспектах. Так, О. Пищуліна аналізує прожитковий мінімум як ключовий норматив, який характеризує рівень життя населення та визначає більшість показників соціального блоку бюджету. Вона наголошує на необхідності зміни методології визначення прожиткового мінімуму, впровадженні механізму прозорості розрахунків та необхідності їх оприлюднення [2]. Як специфічний товар на який існує попит споживачів, у регулювання якого зобов'язана втручатися держава, розглядає прожитковий мінімум М. Небава [3, с. 1678]. Деякі вчені дотримуються думки, що прожитковий мінімум – це показник певного обсягу та структури споживання основних матеріальних благ і послуг на мінімально допустимому рівні, який забезпечує дотримання активного фізичного стану різних соціально-демографічних груп населення [4, с. 152].

В інституційно-правовому сенсі прожитковий мінімум визначається як вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості [5].

У Конвенції МОП № 117 «Про основні цілі та норми соціальної політики» зазначено, що при визначенні прожиткового мінімуму беруться до уваги такі основні потреби сімей працівників, як продукти харчування та їх калорійність, житло, одяг, медичне обслуговування та освіта [6].

У Глосарії з трудового права та соціально-трудова відносин (з посиланням на досвід ЄС) прожитковий мінімум (Living wage) визначений як рівень заробітної плати, достатній для задоволення основних життєвих потреб сім'ї середнього розміру в конкретній економіці. В таких економічно розвинутих країнах, як Велика Британія та Швейцарія, розмір «living wage» є таким, що найманий працівник, який працює не більше 40,0 годин на тиждень без додаткових доходів, має можливість дозволити собі і своїй сім'ї необхідну якість і кількість житла, продуктів, комунальних послуг, транспорту, охорони здоров'я, відпочинку тощо [7].

Ці визначення відрізняються від українського, перш за все тим, що прожитковий мінімум розраховується не для однієї особи, а в розрахунку на сім'ю середнього розміру і пов'язується із розміром заробітної плати.

Так, на нашу думку, прожитковий мінімум – це конкретний показник, вартісна величина якого визначається достатнім обсягом та структурою споживання основних матеріальних благ та послуг, який характеризує рівень життя населення і впливає на формування більшості соціальних показників.

У Законі України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» прожитковий мінімум визначено базовим державним соціальним стандартом на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціаль-

но-культурного обслуговування, охорони здоров'я та освіти [8]. Таке твердження, на нашу думку, є дуже сумнівним, оскільки мінімальні набори продуктів харчування, соціальних послуг, по-перше, не можуть бути стандартом, бо це суперечить самому поняттю «стандарт», по-друге, вони не можуть задовольнити «основні соціальні та культурні потреби особистості».

В Україні прожитковий мінімум встановлюється нормативним методом на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення: для дітей віком до 6 років; для дітей віком від 6 до

Таблиця 1

Розміри прожиткового мінімуму за 2002–2015 рр.

Дата ухвалення	Прожитковий мінімум									
	Загальний на 1 особу		для основних соціальних і демографічних груп населення:							
			дітей віком до 6 років		дітей віком від 6 до 18 років		працездатних осіб		осіб, які втратили працездатність	
грн	% зростання	грн	% зростання	грн	% зростання	грн	% зростання	грн	% зростання	
01.01.2000	270	-	241	-	297	-	288	-	217	-
01.01.2001	311	115,2	276	114,5	346	116,5	331	114,9	249	114,7
01.01.2002	342	109,9	307	111,0	384	111,1	365	110,3	268	107,7
01.01.2003	342	100,0	307	100,0	384	100,0	365	100,0	268	100,0
01.01.2004	362	105,9	324	105,7	405	105,4	387	106,0	285	106,2
01.01.2005	423	116,8	376	115,9	468	115,6	453	117,1	332	116,6
01.01.2006	453	107,1	400	106,4	514	109,8	483	106,6	350	105,4
01.04.2006	465	102,6	410	102,5	527	102,5	496	102,7	359	102,6
01.10.2006	472	101,5	418	102,0	536	101,7	505	101,8	366	101,9
01.01.2007	492	104,2	434	103,8	558	104,1	525	104,0	380	103,8
01.04.2007	525	106,7	463	106,7	595	106,6	561	106,9	406	106,8
01.10.2007	532	101,3	470	101,5	604	101,5	568	101,2	411	101,2
01.01.2008	592	111,3	526	111,9	663	109,8	633	111,4	470	114,4
01.04.2008	605	102,2	538	102,3	678	102,3	647	102,2	481	102,3
01.07.2008	607	100,3	540	100,4	680	100,3	649	100,3	482	100,2
01.10.2008	626	103,1	557	103,1	701	103,1	669	103,1	498	103,3
01.01.2009	626	100,0	557	100,0	701	100,0	669	100,0	498	100,0
01.11.2009	701	112,0	632	113,5	776	110,7	744	111,2	573	115,1
01.01.2010	825	117,7	755	119,5	901	116,1	869	116,8	695	121,3
01.04.2010	839	101,7	767	101,6	917	101,8	884	101,7	706	101,6
01.07.2010	843	100,5	771	100,5	921	100,4	888	100,5	709	100,4
01.10.2010	861	102,1	787	102,1	941	102,2	907	102,1	723	102,0
01.12.2010	875	101,6	799	101,5	957	101,7	922	101,7	734	101,5
01.01.2011	894	102,2	816	102,1	977	102,1	941	102,1	750	102,2
01.04.2011	911	101,9	832	102,0	997	102,0	960	102,0	764	101,9
01.10.2011	934	102,5	853	102,5	1 022	102,5	985	102,6	784	102,6
01.12.2011	953	102,0	870	102,0	1 042	102,0	1 004	101,9	800	102,0
01.01.2012	1 017	106,7	893	102,6	1 112	106,7	1 073	106,9	822	102,8
01.04.2012	1 037	102,0	911	102,0	1 134	102,0	1 094	102,0	838	101,9
01.07.2012	1 044	100,7	917	100,7	1 144	100,9	1 102	100,7	844	100,7
01.10.2012	1 060	101,5	930	101,4	1 161	101,5	1 118	101,5	856	101,4
01.12.2012	1 095	103,3	961	103,3	1 197	103,1	1 134	101,4	884	103,3
01.01.2013	1 108	101,2	972	101,1	1 210	101,1	1 147	101,1	894	101,1
01.12.2013	1 176	106,1	1 032	106,2	1 286	106,3	1 218	106,2	949	106,2
01.01.2014	1 176	100	1 032	100	1 286	100	1 218	100	949	100
01.01.2015	1 176	100	1 032	100	1 286	100	1 218	100	949	100
01.12.2015	1 330	113,1	1 167	113,1	1 455	113,1	1 378	113,1	1 074	113,2

Джерело: побудовано автором на основі [9]

18 років; для працездатних осіб; для осіб, які втратили працездатність [5]. У нашій країні при встановленні базового державного соціального стандарту використовуються законодавчі норми прямої дії, тобто він має відповідати чинним нормам в законодавстві та враховувати індекс зростання цін.

Починаючи з 2000 р., коли в Україні вперше було офіційно затверджено прожитковий мінімум, його розміри встановлювались один раз на рік окремими законами України. Проте, з 2006 р. прожитковий мінімум став затверджуватись Законом України «Про Державний бюджет України», а його розміри змінювались протягом року декілька разів (див. табл. 1).

Аналіз прожиткового мінімуму показує, що починаючи з 2000 до 2015 рр. прожитковий мінімум зростає для всіх соціальних і демографічних груп населення. Виключенням є лише 2002–2003 рр. та 2014–2015 рр., протягом яких прожитковий мінімум лишився на постійному рівні.

Найбільший розмір прожиткового мінімуму встановлюється для дітей віком від 6 до 18 років, що перевищує середню величину на 9–13%, а найменший розмір у осіб, які втратили працездатність він нижчий за середню величину на 19–25%. Протягом 2013–2015 рр. найбільшою мірою, а саме на 100 грн збільшився прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність, а найменшою на 60 грн – для дітей віком до 6 років. Отже, держава більшою мірою стимулює підвищення гарантій для пенсій.

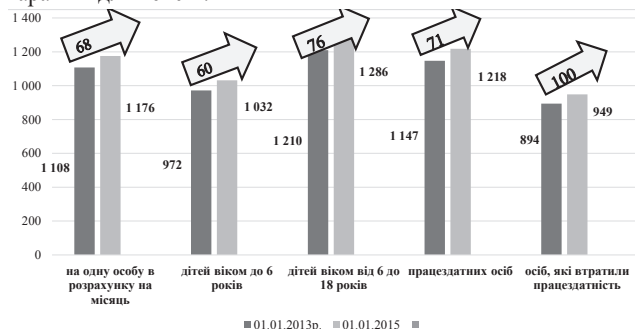

Рис. 1. Динаміка розмірів прожиткового мінімуму за 2013–2015 рр., грн

Джерело: побудовано автором на основі [9]

Динаміки щорічних темпів зростання прожиткового мінімуму з 2000–2015 рр. відмічається динамічним його зростанням, при цьому складно знайти об'єктивне пояснення як для щорічних темпів зростання прожиткового мінімуму, так і стрімкого підвищення його у 2010 р. Якщо в 2002 році прожитковий мінімум в середньому на одну особу збільшився до 110%, 2004 р. – до 106%, в 2005 р. – до 116%, то в 2010 р. він збільшився до 118%, після цього знову відмічається його спад, який у 2013 р. становить 106%, а в 2015 р. – 113%.

Незважаючи на те, що прожитковий мінімум на одну особу і для основних соціальних демографічних груп із року в рік зростає, він ледве дозволяє забезпечити первинні або фізіологічні потреби людини (головним чином – здоров'я, оскільки цей мінімум не враховує вартість ліків і лікування) та практично ігнорує соціальні потреби, які є невід'ємною складовою частиною гідного життя.

Як показує зарубіжний досвід не існує єдиної методики формування прожиткового мінімуму. Перш за все, він залежить від економічних можливостей держави, які в свою чергу залежать від соціально-економічного розвитку країни та ефективних управлінських рішень щодо її добробуту. Тому, на нашу

думку, важливо розглянути як у європейських країн встановлюється прожитковий мінімум з метою впровадження позитивного зарубіжного досвіду в українську економіку.

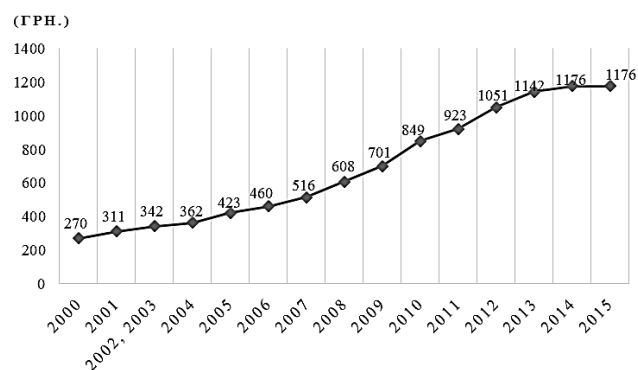

Рис. 2. Динаміка розміру прожиткового мінімуму на одну особу за період 2000–2015 рр., грн

Джерело: побудовано автором на основі [9]

Чеська Республіка під час визначення прожиткового мінімуму використовує нормативний метод, в основі якого закладено норми споживання продуктів харчування та товарів непродовольчої групи для значної кількості вікових груп. Зокрема, норми продуктів та товарів для дітей встановлені та надаються в асортименті для таких вікових груп: до 6 років, 7–10 років, 11–14 років, 15–18 років, 19–34 років та 35–59 років. Для розрахунків прожиткового мінімуму використовується інформація про доходи та витрати домогосподарств, розмір прожиткового мінімуму встановлюється за споживчим кошиком, який розраховується, виходячи з індексу споживчих цін, зважених за питомою вагою відповідних товарів у споживчих витратах, а якщо рівень інфляції в країні складе більше 5% на рік його розмір буде переглядатися. Так, споживчий кошик містить товари та послуги за 12 головними категоріями для основних соціальних і демографічних груп населення. Під час визначення прожиткового мінімуму на сім'ю розглядаються категорії: незабезпечені діти, чоловік/дружина або партнер, батьки. У разі спільного проживання декількох осіб встановлення розміру прожиткового мінімуму визначається диференційовано, згідно черговості розгляду: для осіб першої черги; для осіб другої або подальшої черги – для дітей до 6 років; для дітей від 6 до 15 років; від 15 років, які не є незабезпеченими дітьми; незабезпечених дітей від 15 до 26 років [10, с. 46].

ПМ розраховується статистичним управлінням Словацької республіки на основі соціологічних обстежень і підвищується щороку 1 липня відповідно до коефіцієнта зростання чистого доходу на душу населення або коефіцієнта витрат сімей з найнижчими доходами. При визначенні прожиткового мінімуму на сім'ю застосовується шкала еквівалентності 1:0,7:0,5.

Цікавим для України є досвід Словаччини, яка користується нормативно-статистичний метод визначення прожиткового мінімуму, суть якого полягає в поєднанні розрахунків вартості харчування за нормами, вартості житлово-комунальних послуг за фактом, непродовольчих товарів – за часткою у загальних витратах. В нормативно-правових актах досліджуваної країни чітко визначено, що розмір мінімальної заробітної плати має постійно випереджати величину прожиткового мінімуму. Механізм розрахунку мінімальної заробітної плати залежить від зростання середньомісячної заробітної плати та прожиткового мінімуму, пов'язаного з «витратами на життя»

домогосподарств з низькими доходами. Прожитковий мінімум визначається згідно із середньостатистичним споживчим кошиком поточного періоду, який складається з урахуванням усередненої питомої ваги кожної позиції споживання товарів і послуг у загальному обсязі споживання. Прожитковий мінімум на одну фізичну особу або групи фізичних осіб (сім'ї) у поточному періоді розраховується для однієї повнолітньої особи (поодинокі, або першого члена сім'ї); для кожної подальшої повнолітньої особи в сім'ї [11].

У Російській Федерації методика обрахунку величини прожиткового мінімуму здійснюється на основі нормативно-статистичного методу, згідно з яким величина прожиткового мінімуму визначається на основі споживчого кошика та даних про рівень ІСЦ товарів та послуг, які входять до нього. Структура споживчого кошика має наступний вигляд: продовольчі товари становлять 50% споживчого кошика, а непродовольчі товари та послуги – по 25% і обчислюються як 50% вартості продовольчих товарів [12]. За такого статистично-нормативного методу продукти харчування визначаються в натуральних показниках, а непродовольчі товари та послуги – у відсотках від вартості продуктів харчування.

У Казахстані також користуються нормативно-статистичним методом визначення величини прожиткового мінімуму, вираховується виходячи з вартості мінімального споживчого кошика збільшеної на фіксовану частку витрат на мінімально необхідні товари та послуги. Така частка становить 40% величини прожиткового мінімуму, відповідно частка продовольчого кошика становить 60%. Значення фіксованої частки витрат на товари та послуги встановлюється урядом Республіки Казахстан, а вартість споживчого кошика розраховується уповноваженим органом у сфері державної статистики на основі науково-обґрунтованих фізіологічних норм споживання продуктів харчування, які затверджуються уповноваженим органом у сфері охорони здоров'я [13].

Так, у Болгарії застосовується нормативний та медіанний методи. У країні поняття «прожитковий мінімум» ототожнюється з поняттям «межа бідності». Розмір межі бідності розраховується як відсоток від медіанного еквівалентного доходу в країні на базі попередньо визначених мінімальних життєвих потреб. Задоволення попередньо визначених мінімальних життєвих потреб бідних домогосподарств має гарантувати розмір межі бідності. У країні мінімальні життєві потреби визначаються через:

а) відсоткове співвідношення між рівнем витрат на споживання харчових продуктів і рівнем витрат на споживання непродовольчих товарів та послуг;

б) грошову вартість фактично здійснених споживчих витрат на придбання набору харчових продуктів, що забезпечує рекомендовані фізіологічні норми денного калорійного прийому їжі.

Для 20% домогосподарств з найнижчими доходами воно має відповідати середньому співвідношенню [14, с. 42–43].

В Угорщині застосовується комбінований метод, а розмір прожиткового мінімуму визначається як середнє значення всіх особистих витрат домогосподарств, у яких витратки на продуктовий кошик приблизно відповідають зазначеній нормі. Продуктовий кошик визначається за встановленими нормами на добу [14, с. 42–43].

У Німеччині прожитковий мінімум встановлюється соціологічним методом. Федеральна статистична агенція обирає 60 тис. волонтерів, які протягом п'яти років записують власні

витрати, які потім зводяться в загальнодержавну статистику, тобто самі громадяни, виходячи з власних можливостей та потреб, формують необхідну для них структуру та вартість споживчого кошика. Набір товарів та послуг включає 750 найменувань та оновлюється кожні п'ять років. Для призначення соціальної допомоги прожитковий мінімум розраховується індивідуально і становить в середньому 700 євро [15, с. 143].

У Греції при визначенні прожиткового мінімуму використовується медіанний метод. Прожитковий мінімум встановлюється на рівні 50% «медіанного доходу», а складовими елементами величини прожиткового мінімуму є набір харчових продуктів, витрати на дітей, медичне обслуговування, житло, транспортні витрати, податки та інші непродовольчі товари і послуги [14, с. 42–43].

В Австрії прожиткового мінімуму встановлюється залежно від доходів. Поняття прожиткового мінімуму трактується з позиції кредитоспроможності фізичної особи. Під прожиткового мінімуму розуміється частина доходу особи, яку кредитор не має права стягнути для погашення кредиту. Розмір прожиткового мінімуму розраховується залежно від доходу конкретної особи та її зобов'язань з утримання дітей, літніх родичів, інвалідів.

У Великобританії застосовується ресурсний метод. Після оприлюднення державного бюджету Великобританії визначаються стандарти прожиткового мінімуму. Статистичною базою є дані опитування населення – як окремих осіб, так і певних соціальних груп. [14, с. 42–43].

Висновки. Отже, проаналізувавши методи формування прожиткового мінімуму різних країн, можемо дійти висновку, що сьогодні найбільш поширеними є шість методів розрахунку прожиткового мінімуму, які різні за своєю сутністю та значущістю. Так, найбільш розвинені європейські країни використовують ресурсний або медіанний метод, що зумовлено, в першу чергу, їх бюджетними можливостями, а країни які входили до складу колишньої СРСР здебільшого користуються нормативним методом обрахунку величини прожиткового мінімуму. Проте деякі з цих країн почали відмовлятися від суто нормативного методу, а використовують його в поєднанні з статистичним або медіанним.

На нашу думку, враховуючи інтеграцію української економіки у європейський простір, виникає об'єктивна потреба в зміні методики розрахунку прожиткового мінімуму з метою відповідності цього стандарту реальній вартості споживчого кошика. На цьому етапі розвитку суспільства найбільш вдалим є застосування комбінованого методу, який вартість визначає харчування за нормами, житлово-комунальні послуги – за фактом, а непродовольчі товари – за їх відсотковою часткою в загальних витратах. Оскільки такий метод найбільше підходить для країн, де спостерігається незначний рівень доходів населення, а економіка має нестійкий характер розвитку, що впливає на динаміку рівня життя населення. Проте на першому етапі впровадження нормативно-статистичного методу обхідно встановити часові терміни перегляду для кожного з наборів: так, непродовольчу частину споживчого кошика необхідно фіксувати затверджуючи її розмір один раз на рік, а продовольчу частину переглядати кожні півроку, враховуючи вплив інфляційних процесів в Україні.

Література:

1. Мальований М. Теоретичні та практичні аспекти методики розрахунку прожиткового мінімуму в Україні / М. Мальований // Україна: аспекти праці. – 2013. – № 1. – С. 8–15.

2. Пищуліна О. Щодо зміни підходів до формування соціальних стандартів в Україні / О. Пищуліна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/Desember/13.htm>.
3. Небава М. Протиріччя формування прожиткового мінімуму в Україні як базового стандарту соціальної політики / М. Небава // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Економіка». – 2012. – Вип. 11. – С. 152–167.
4. Ружинський М. Соціальний захист населення в умовах формування ринкової моделі економіки України: [монографія] / М. Ружинський. – К.: ІПК ДСЗУ, 2013. – 318 с.
5. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики № 117 Міжнародна організація праці; Конвенція від 22.06.1962 № 117 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Глосарій з трудового права та соціально-трудоких відносин (з посиланням на досвід Європейського союзу). – К.: Стило, 2006.
8. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua>.
10. Регулювання соціально-економічного розвитку України / [І. Манцуров, І. Бондар, О. Савенко, Н. Дмитренко та ін.]. – К.: Корпорація, 2010. – 195 с.
11. Інформація про прожитковий мінімум у різних країнах. Міністерство економічного розвитку та торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>.
12. О потребительской корзине в целом по Российской Федерации: федеральный закон Российской Федерации от 3.12.2012 № 227-ФЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&nd=102325115&intelsearch=03.12.2012+%B9+227-%D4%C7+>.
13. Про прожитковий мінімум: Закон Республіки Казахстан від 16.11.1999. – Ст. 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://enbek.gov.kz/node/242147>.
14. Боков О. Вдосконалення методології визначення прожиткового мінімуму в контексті досвіду країн Європейського Союзу / О. Боков // Україна: аспекти праці. – 2013. – № 1. – С. 40–44. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uap_2013_1_9.pdf.
15. Теслюк Н. Застосування зарубіжного досвіду формування споживчого кошика у підвищенні якості життя українця / Н. Теслюк, І. Горобінська // Вісник Національного транспортного університету. – 2014. – № 30(2). – С. 142–148.

Грановская И.В. Зарубежный опыт методики формирования прожиточного минимума

Аннотация. В статье рассмотрены теоретические и практические аспекты формирования прожиточного минимума в Украине. Проанализированы как у европейских стран устанавливается прожиточный минимум с целью внедрения положительного зарубежного опыта в украинскую экономику. Предложено изменить методику расчета прожиточного минимума с целью соответствия этому стандарту реальной стоимости потребительской корзины.

Ключевые слова: прожиточный минимум, потребительская корзина, социальные стандарты, социальная защита, социальные гарантии, нормативный метод, финансовое обеспечение.

Hranovska I.V. Foreign experience of the method of living wage formation

Summary. In article it is reviewed the theoretical and practical aspects of forming the living wage in Ukraine. It is also analyzed how a living wage in European countries is being established to implement some positive foreign experience to the Ukrainian economy. The method for calculating the living wage is suggested to change in order to accomplish the conformity between this standard and the real cost of the consumer basket.

Keywords: living wage, consumer basket, social standards, social protection, social guarantees, normative method, financial supply.